

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

FINALLY

2

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Тази публикация отразява само вижданията на нейния автор и Комисията не може да носи отговорност за каквато и да е употреба на информацията, съдържаща се в нея.

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

КАКВО Е СЪДЪРЖАНИЕТО НА МОДУЛ 2: СПЕСТЯВАНЕ ЗА БЪДЕЩЕТО?

ТЕМА 1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛИ И ОСНОВИ НА СПЕСТОВНОСТТА

ТЕМА 2. НАЧИНИ ЗА СПЕСТЯВАНЕ

ТЕМА 3. ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ ЗА СПЕСТЯВАНЕ

ТЕМА 4. КАК ДА НАПРАВЯ СПЕСТОВЕН ПЛАН?

**ТЕМА 5. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА СПЕСТЯВАНЕ ВЪВ ФИНАНСОВИТЕ
ИНСТИТУЦИИ– СПЕСТЯВАНЕ В БАНКА**

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

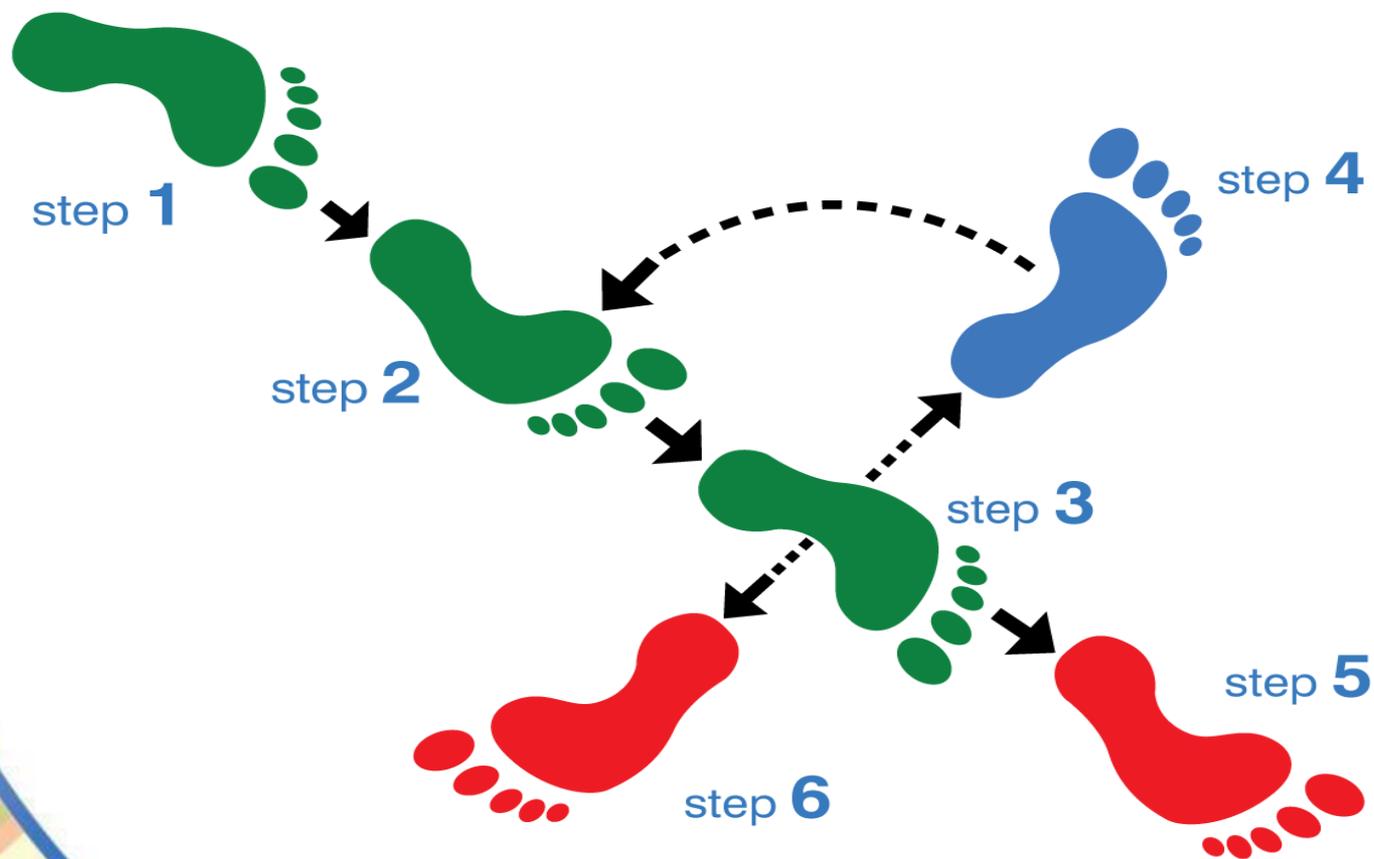

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

3+3 стъпки по Пътеката на Разума

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

Отиваме на стъпка 4!

3+3 steps
Пътека на разума

Стъпка

4

- *Как да спестя някакви пари?*
- *Как да създам спестовен план?*
- *Начини на спестяване?*

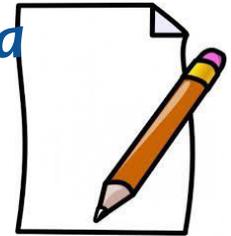
ТЕМА 1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛИ И ОСНОВИ НА СПЕСТОВНОСТТА

Мислите ли, че спестявате достатъчно пари? Мислите ли, че можете да спестите повече? За какво бихте спестявали?

Какъв тип личност си, когато става въпрос за пари? (Упражнение 2а)

Какъв тип личност си, когато става въпрос за пари?

Какво е твоето мото?

**Какъв тип личност си, когато става
въпрос за пари?
(упражнение 2а)**

А:

Прахосник

Б:

Спестовник

В:

Избягващ

Г:

Трупащ пачки

Д:

Монах

Спестяванията и инвестициите са много важни за личното финансово благополучие.

Причини за спестяване

жизнен цикъл

предвидливост

подобряване

бизнес

завещание

Ти за какво спестяваш?

Спестяване срещу инвестиции

Спестяване

- *Целта на спестяването е да осигури средства за бъдещи нужди*
- свързва се най-вече с търсенето на сигурност в бъдещето, а целта е осигуряването на пари в брой (ликвидност)

Инвестиции

- *използване на парите с цел печалба на повече пари, но това в по-голяма степен е свързано с финансов риск*
- дългосрочно е и печалбата не може да бъде гарантирана

Цели за спестяване

В зависимост времето и ресурсите необходими за постигането им се различават:

Видове цели

краткос
рочни

- Купуване на билет за кино (до една година)

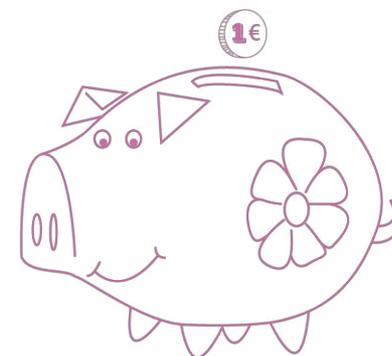
среднос
рочни

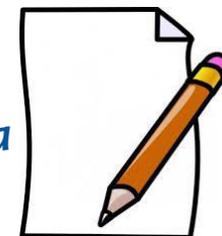
- Купуване на колело (от 2 до 5 години)

дългоср
очни

- Купуване на къща (5 до 10 години дори повече)

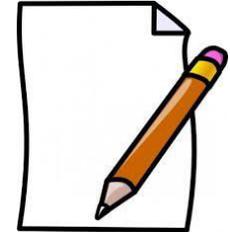

Определете вашите краткосрочни и дългосрочни цели за спестяване (упражнение 2b)

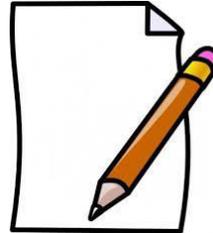
Лични цели	сума	срок
<i>Краткосрочни цели</i>		
<i>Средносрочни цели</i>		
<i>Дългосрочни цели</i>		

Приоритизиране на целите (упражнение 2с)

Лични цели	сума	срок	Степен на важност
<i>краткосрочни</i>			
<i>средносрочни</i>			
<i>дългосрочни</i>			

Определяне на финансовите цели и съставяне на план за спестяване (упражнение 2с)

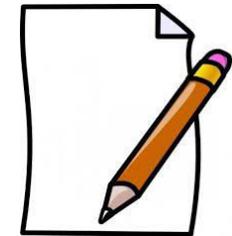
Лични цели	Финансови цели	сума	срок	Степен на важност
<i>краткосрочни</i>				
<i>средносрочни</i>				
<i>дългосрочни</i>				

ТЕМА 2. НАЧИНИ ЗА СПЕСТЯВАНЕ

Успявате ли да спестявате достатъчно да постигнете вашите краткосрочни и дългосрочни цели, които определите в предишното упражнение?

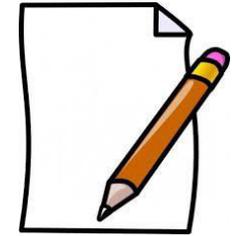
*Какво знаеш за спестяването?
(упражнение 2e)*

Възможности за спестяване	цел	предимства	недостатъци

Какво знаеш за банковите услуги? (упражнение 2f)

Запознайте се с братя Хорват

- сервитьор
- месечен доход 700 + 100 бакшиши

Петер (30
години)

- Безработен
- Месечен доход 200 от помощи

Ян (28 години)

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

Братята Хорват ни помогнаха да разберем повече за банковите услуги и как да спестяваме пари

Разплащателна сметка "невидимо портмоне,,

Банкови плащания –теглени на пари, плащания, преводи по други сметки
Директен дебит, за разходи, които се плащат редовно - (наем, вода, ток...);

Плащане с дебитна карта "пластмасови пари" - можеш да теглиш хартиени пари навсякъде по света (от банкомат)

- това е най-безопасният начин да съхранявате парите си – дори и някой да открадне картата ви, той трябва да знае кода (ПИН-а), за да може да я използва.
- можете да плащате за стоки или услуги чрез постерминал в големите магазини, някои от тях дори безконтактни

Братята Хорват ни информират за банковите услуги и как да спестяваме пари

Срочен депозит „дългосрочна касичка“

- сметка за определен период от време
- лихвата не се променя през срока на договора
- Не можеш да разполагаш с парите си

Спестовна сметка „гъвкава касичка“

- Това е комбинация между разплащателна сметка и начин за спестяване на пари за ограничен период от време.
- тя предлага по-високи лихви върху спестените пари (както срочните депозити).
 - парите по сметката са достъпни по всяко време, стига да са налични

Съветник за спестяване (Упражнение 5)

Какви трудности имате когато се опитвате да спестявате?

Съветник за спестяване (Упражнение 2g)

Васил работи на пълен работен ден. Започнал е работа преди година. Тъй като живее с родителите си, след като плати всички сметки му остават 30 лв. Вместо да ги харчи, той е решил да ги задели, защото планира да си купи кола. Все пак когато излезе с приятели, той обикновено харчи повече отколкото е планирал. Той няма сметка в банката.

Какво бихте му препоръчали? Какви са предимствата, които ще му изтъкнете?

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

Мобилни приложения за лични финанси (по избор) (Упражнение 2h)

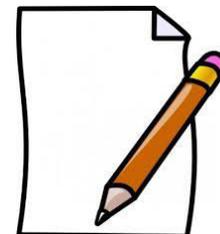

ТЕМА 4. КАК ДА НАПРАВЯ СПЕСТОВЕН ПЛАН?

Имате ли установени правила за спестяване?

Съставяне на спестовен план (Упражнение 2i)

Лични цели	Финансови цели	сума	срок	Степен на важност	Възможности за спестяване	
					може	Не може
<i>Краткосрочни</i>						
<i>Средносрочни</i>						
<i>дългосрочни</i>						

Спестовен план

Променили ли са се вашите цели с времето?
Успяхте ли да покриете вашите финансови нужди?
Трябваше ли да се откажете от някои от тях и от кои?

Правила за спестяване

Направете си бюджет

Определете целите си и ги подредете по важност

Бъдете дисциплинирани

Направете си спешен фонд

Обмислете възможностите за спестяване, които се предлагат от банките

Проследявайте (записвайте си) вашите разходи и спестявания

Доколкото е възможно – избягвайте да заемате пари

Преглеждайте редовно спестяванията си и коригирайте спестовния си план

Тема 5. Възможности за спестяване във финансовите институции– спестяване в банка

Среща с банков служител

- ✓ Банката като финансова институция
- ✓ Спестовни инструменти
- ✓ Банкови процедури
- ✓ Банкови плащания и справки

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

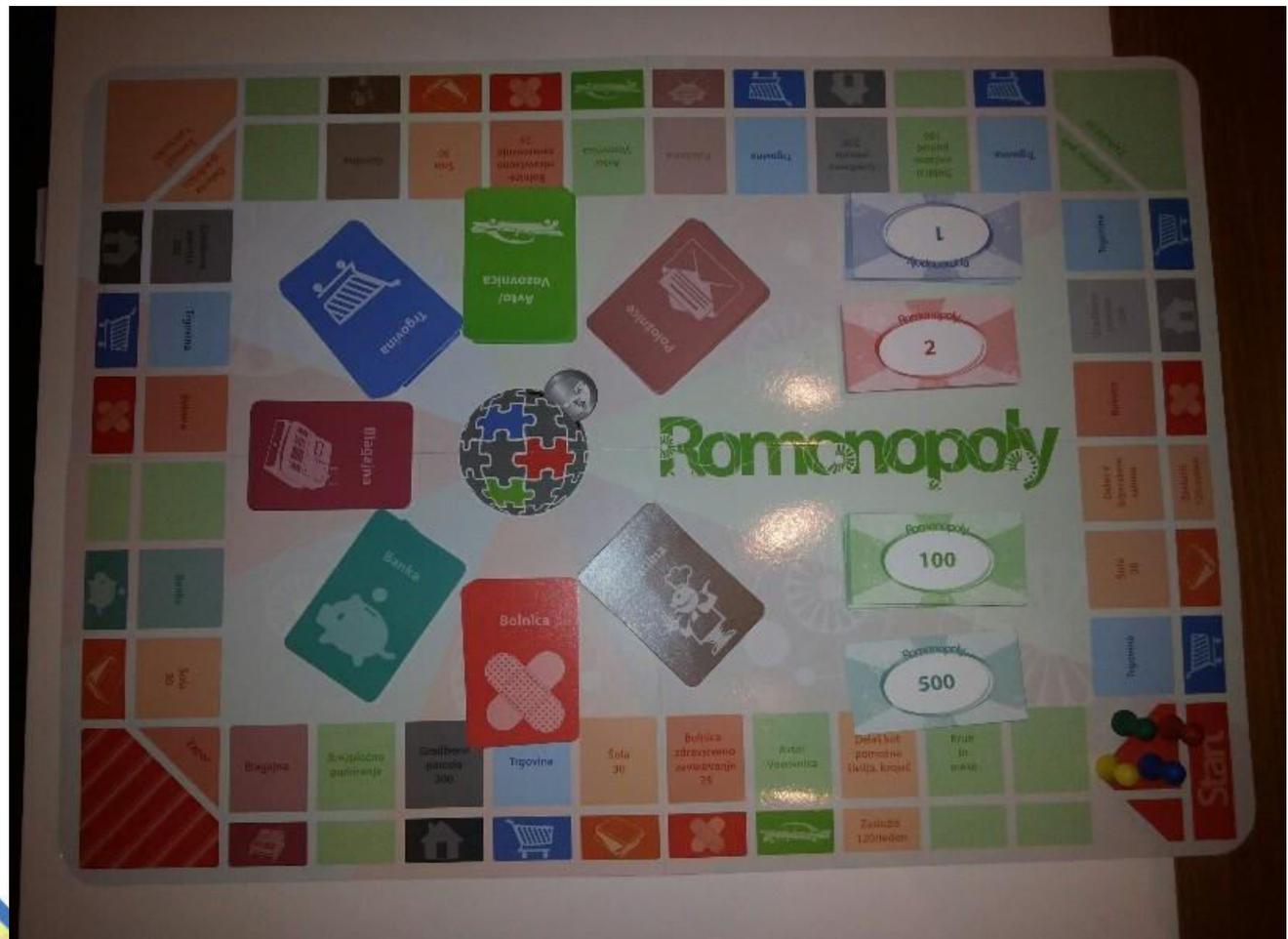

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

Игра на пари – Ромонополи (упражнение 2ј)

ВЪПРОСИ ЗА ОЦЕНКА НА РАЗБИРАНЕТО НА МОДУЛ 2:

1. Обяснете разликата между краткосрочни и дългосрочни нужди.
2. Обяснете защо е необходимо да се приоритизират цели .
3. Каква е целта на краткосрочното спестяване?
4. Какви начини за краткосрочно спестяване знаете?
5. Какви са характеристиките на дългосрочното спестяване?
6. Обяснете ролята на инвестирането в постигането на дългосрочните цели.
7. Защо трябва да сме подготвени за спешни случаи?
8. Обяснете връзката между бюджет и спестовен план?
9. Защо е важно спестовния план да е гъвкав?
10. Следват ли някакви правила при спестяването. Какви?
11. Каква е ролята на банките във вашите финансови дейности?
Можете ли да обясните някои от възможностите, които банките предлагат?

